

Prva obletnica poplave v občini Vojnik

Vojnik trg, 18.9.2007

Frankolovo, 18.9.2007

Vojnik trg, 18.9.2007

Letošnje obletnice 18. septembra, ki je bil v letu 2007 za našo občino katastrofalen, smo se spomnili s težkim srcem. Ne le, da smo tiste jeseni ostali odrezani od sveta, nekateri so ostali brez vsega. Pravijo, da za dežjem posije sonce. Tistega sonca smo se bali vsi, kajti ko vidiš, kakšno opustošenje pusti poplava za seboj, te je groza začeti nov dan. Vendar so bili dnevi lepši, prišli so prijatelji od blizu in daleč, vsakega posebej smo bili veseli in vsak je pomagal sestaviti delček mozaika nazaj v celoto. Med tistimi, ki ste pomagali sestavljati mozaik, ste bili tudi vsi tisti, ki ste se zbrali ob reviji **ekolist** na dobrodelni prireditvi v Narodnem domu v Celju. Donacija, ki jo je prejela občina Vojnik v višini 10.000 EUR je bila nakazana na podlagi sklepa Komisije za razdelitev sredstev oškodovancem v poplavi. Sredstva so šla »v roke« osmim najbolj pomoči potrebnim družinam v vseh treh krajevnih skupnostih.

Bilanca poplave 2007 šele sedaj z zadnjimi sanacijami in pregledi dobiva svoj epilog, ki pa vključuje gasilske intervencije, pomoč članov Civilne zaščite in prostovoljnih gasilskih društev, pomoč članov slovenske vojske, skavtov, prostovoljcev, ki so dneve po poplavi preživeli v kletah in porečjih ter pomagali čistiti. Preko 100 materialnih, finančnih in fizičnih prispevkov podjetij, združenj, društev, občin, svetnikov, posameznikov se je nabralo. V prvih trenutkih smo na podlagi komisije za razdelitev sredstev s finančnimi sredstvi pomagali tistim, ki so bili pomoči najbolj potrebni.

Zavedamo se, da bi brez Vas, ki ste nam ponudili roko, še težje spravili v red življenje po poplavi ... vendar nam počasi uspeva.

Mogočne protipoplavne rešitve, sanirani plazovi, sanirani in utrjeni mostovi, nasipi vlivajo upanje in preganjajo iz nas strah, da nam morebitni novi nalivi ne bi povzročili takšne škode, kot je nastala jeseni 2007.

Iskrena hvala.

Benedikt Podergajs, župan Občine Vojnik

Naloge, obveznosti in odgovornost gradbenega nadzora pri graditvi objektov

V Sloveniji je bilo v zadnjem času več javnih polemik o vlogi in odgovornostih posameznih nosilcev v investicijskem procesu, pri čemer je bila posebej izpostavljena vloga gradbenega nadzora. Ker so bile v teh polemikah izrečene tudi netočne in nepravilne ocene, sta Društvo inženiring in Združenje za svetovalni inženiring pri GZS organizirala posveto o nalogah, obveznostih in odgovornostih nadzora pri graditvi. Posveto se je udeležilo 89 predstavnikov investitorjev, projektantov, inženirskih in izvajalcev.

Na osnovi uvodnih razprav in diskusije so se izoblikovali naslednji zaključki:

Vlogo, odgovornosti in naloge gradbenega nadzora pri gradnji opredeljujejo:

- Zakon o graditvi objektov s pripadajočimi Pravilniki
- Obligacijski zakonik in
- Gradbene pogodbe, ki lahko temeljijo na FIDIC pogojih.

Zakonski temelj nalog gradbenega nadzora je opredeljen v Zakonu o graditvi objektov. Poleg

zakona opredeljujejo naloge in obveznosti gradbenega nadzora tudi Pravilnik o projektni dokumentaciji, Pravilnik o dokazilu o zanesljivosti objekta in Pravilnik o gradbiščih.

V skladu z zakonom imajo pomembno vlogo pri gradbenem nadzoru tudi inšpekcijski organi, ki jih mora odgovorni nadzornik obveščati o morebitnih neskladjih in nepravilnostih na gradbiščih. Inšpekcijski organi imajo pravico ukrepati za odpravo neskladij.

ZGO-1B odgovornega nadzornika obravnava kot udeleženca pri graditvi z vidika zagotavljanja javnega interesa, ne pa z vidika pravne zaščite investitorja.

Naloge odgovornega nadzornika poleg zakona določata tudi gradbena pogodba in pogodba o nadzoru pri gradnji. S temi pogodbami so določene tudi naloge, ki definirajo poslovni interes investitorja.

Pomembno je, da odgovorni nadzornik deluje na strani investitorja, razen če pogodba izrecno določa drugače.

Odgovorni nadzornik mora pooblastila in zadolžitve, ki mu jih daje ZGO-1B, izvajati v skladu z Obligacijskim zakonikom s primerno skrbnostjo, vestnostjo in po pravilih stroke.

Izvajanje pogodbe o gradbenem nadzoru, ki ima značaj mandatne pogodbe, je tesno vezano na gradbeno pogodbo. ZGO-1B gradbenega nadzora ne obravnava kot skrbnika pogodbe, ker to vlogo prepušča investitorju. FIDIC, ki gradbeni nadzor obravnava bolj celovito v okviru inženirja, pa tega postavlja v vlogo skrbnika gradbene pogodbe.

Odgovorni nadzornik mora preverjati, če se dela opravljajo strokovno. Pri ugotavljanju morebitnih napak tako v projektni dokumentaciji kot pri gradnji mora odgovorni nadzornik ukrepati skladno z določili ZGO in pooblastili, ki jih je dobil od naročnika. Ni dovolj, da odgovorni nadzornik opozarja izvajalca na napake, ampak mora ukrepati.

Odgovorni nadzornik izvaja gradbeni nadzor v zvezi s kakovostjo del, kar pa ne pomeni, da je nalogodajalec izvajalcu.

V pogodbi o gradbenem nadzoru morajo biti poleg obveznosti odgovornega nadzorstva zelo jasno definirane tudi ostale naloge, kot so količinski nadzor izvedenih del, svetovanje o pravicah in obveznostih naročnika iz gradbene pogodbe, o ostalih poslih za naročnika, o zahtevkih izvajalca itd. V praksi se pojavljajo tudi primeri, kjer sta vlogi odgovornega vodje projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja in odgovornega nadzornika združeni v eni pravni osebi. O tej možnosti so imeli udeleženci posveta različna mnenja. Na vsak način pa so se v zvezi z vlogami projektanta in odgovornega nadzornika med gradnjo strinjali:

- Da je sodelovanje projektanta med gradnjo nujno v obliki projektantskega nadzora, kar še posebno velja za kompleksne in tehnološko zahtevne objekte.
- Da je potrebno paziti na razmejitev vlog projek-

tanta in odgovornega nadzornika, saj nadzor v imenu investitorja dostikrat dopolnjuje in korigira tudi projektne rešitve, kar ni dovoljeno.

- Da je potrebno v primeru združitve funkcije projektanta in gradbenega nadzora v isti pravni osebi paziti, saj odgovorni nadzornik v tem primeru ne more v imenu investitorja neodvisno preverjati rešitev projektanta.

FIDIC na osnovi skoraj 100-letne prakse obravnava nadzor celovito in skladno z razvojem stroke in potreb gradnje. EU za projekte, sofinancirane iz kohezijskih in strukturnih skladov, zahteva pogodbe po FIDIC-u. Priporočljivo je, da naročniki poznajo FIDIC dokumente in naročajo storitve v okviru FIDIC pravil in priporočil. Priporočljivo bi bilo, da bi vsaj pri javnih naročnikih poskrbeli za enoten pristop h gradbeni pogodbi in pogodbi o gradbenem nadzoru.

Nobena (ne)odobritev, kontrola, potrdilo, soglasje ali navodilo inženirja ne razreši izvajalca njegovih obveznosti, ki jih ima po pogodbi, vključno z odgovornostjo za napake, opustitev ukrepov, neskladje in neizpolnjevanje zahtev. S sopodpisom izjave o zanesljivosti objekta odgovorni nadzornik ne odvezuje izvajalca njegove odgovornosti.

Tudi v Sloveniji bi bilo primerno uvajati presojevalce (adjudicators) po FIDIC pogojih, ki bi pomagali učinkovito reševati zaplete med gradnjo in se tako izogniti dolgotrajnim in dragim postopkom reševanja sporov na sodiščih.

Udeleženci so predstavili izkušnje iz prakse, ki kažejo na to, da potrebe in praksa narekujejo veliko širše angažiranje odgovornega nadzornika, kot to opredeljuje ZGO-1B. Zahteve naročnikov so običajno visoke. Na drugi strani pa naročniki ne priznavajo primernih cen za izvajanje gradbenega nadzora, ki bi pokrile realne stroške. Priča smo temu, da se gradbeni nadzor izbira pretežno po principu najnižje cene in ne po principu kakovosti storitve.

Udeleženci so se zavzeli za uveljavitev minimalnih tarif za opravljanje gradbenega nadzora, kar pa je z vidika prostega trga po mnenju Ministrstva za okolje in prostor lahko sporno. Poiskati je potrebno ustrezno rešitev za zagotavljanje ustrezne cene gradbenega nadzora.

V bodoče bo potrebno vlagati veliko dela v izobraževanje vseh udeležencev investicijskega procesa. To bo zagotavljalo boljše delovanje procesa graditve v trikotniku naročnik, gradbeni nadzor, izvajalec.

Na posvetu je bilo tudi opozorjeno, da vzdušje nekritične in nestrokovne presoje pri težavah, ki so se pojavile pri nekaterih projektih v zadnjem času, deluje negativno na udeležence v investicijskem procesu. S tem se ustvarja neprimerna klima za pogumne odločitve ter smelo in tudi inovativno uresničevanje zahtevnih projektov.

Društvo inženiring in Združenje za svetovalni inženiring pri GZS